

Skrivelse om utköp av personal

Skrivelse av Isabel Smedberg-Palmqvist (L)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) anføres att många tvister avgörs genom förlikning där medarbetaren får ekonomisk kompensation och att stadsledningskontorets personalstrategiska-avdelning (PAS) försöker lösa eventuella meningsskiljaktigheter på förvaltningsnivå i syfte att undvika tvister i personalärenden. I skrivelsen ställs därför frågan hur stora kostnader staden har för den här typen av uppgörelser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret framhåller att staden har ett mycket litet antal tvisteförhandlingar per år och att lösningar som överenskommelse om utköp är mindre kostsamma.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att Sverige har starka parter på arbetsmarknaden som förhandlar och hittar gemensamma lösningar är centralt för en stark och flexibel arbetsmarknad men även för ett demokratiskt samhälle. Det är ett viktigt utrymme som parterna måste ha för att lösa konflikter på svensk arbetsmarknad och för att komma vidare i eventuella konflikter.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 27 september 2023

Emilia Bjuggren

Bilaga

Skrivelsen, dnr KS 2023/780-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en sammanställning av de stadsövergripande kostnaderna för tvisteförhandlingar.

Stadsledningskontoret anför i sitt svar på vår skrivelse att staden under perioden 2018-2022 haft i genomsnitt 28 lokala tvisteförhandlingar per år. Som jämförelse nämns Göteborgs stad med cirka 100 lokala tvisteförhandlingar per år.

Trots att tvisteförhandlingarna beskrivs som förhållandevis få i Stockholm, meddelar SLK att det inte går att ta fram uppgifterna om stadsövergripande kostnaderna då kostnaderna på förvaltningsnivå inte redovisas centralt. Liberalerna vill att detta uppdrag åläggs Kommunstyrelsen att sammanställa från förvaltningarna.

Liberalerna anser det rimligt att staden har kontroll över dessa utköp eftersom vi nåtts av information där summorna varit betydande. Det är givetvis bra om tvister kan lösas utanför domstol, men när det gäller personal som misskött sig och missbrukat arbetsgivarens förtroende är det ibland nödvändigt att driva frågorna vidare till rättslig prövning eftersom det kan uppfattas som stötande av både allmänheten och andra anställda att betala ut ersättningar i dessa fall. Liberalerna instämmer givetvis i att det är av godo när arbetsmarknadens parter kan göra uppgörelser som båda parter finner acceptabla.

Kommunstyrelsen

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen framför Isabel Smedberg-Palmqvist (L) att många tvister avgörs genom förlikning där medarbetaren får ekonomisk kompensation. Av stadsledningskontorets redovisning av stadens arbete med tvister och omplaceringar 2022 framgår att PAS försöker lösa eventuella meningsskiljaktigheter på förvaltningsnivå i syfte att undvika tvister. I skrivelsen ställs därför frågan hur stora kostnader staden har för den här typen av uppgörelser.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) anges att en facklig organisation har rätt till förhandling med arbetsgivaren. MBL reglerar även vilka frågor som omfattas av den fackliga förhandlingsrätten. Tvisteförhandling dvs en förhandling gällande påstått brott mot lag eller kollektivavtal, är en sådan typ av förhandling som omfattas.

Förhandlingsrätten tillkommer samtliga fackliga organisationer oavsett om de har kollektivavtal eller inte med arbetsgivaren. Denna förhandlingsordning kompletteras av det centrala kollektivavtalet Kommunala huvudavtalet (KHA 94) tecknat mellan SKR och samtliga kollektivavtalsbärande centrala fackliga organisationer. Samtliga kommuner och regioner omfattas av KHA 94. Avtalet innebär att efter avslutad sk lokal tvisteförhandling enligt MBL kan den fackliga organisationen välja att begära sk central tvistehandling hos SKR. Arbetsgivaren företräds då av SKR. Det är enbart fackliga organisationer som omfattas av kollektivavtal med staden som har rätt till central tvisteförhandling. Övriga fackliga organisationer behöver istället väcka talan i domstol direkt efter avslutad lokal tvisteförhandling.

I stadens delegationsordning fastslås att samtliga lokala tvisteförhandlingar ska hanteras av PAS. Tvisteförhandlingar får inte föras på förvaltningslokal nivå. Inom de fackliga organisationerna är det vanligtvis enbart ombudsman på förbunds nivå eller förbundsjurist som har delegation på att tvisteförhandla med PAS. Staden har ett mycket litet antal tvisteförhandlingar per år. Under perioden 2018-2022 har staden haft i genomsnitt 28 lokala tvisteförhandlingar per år. Jämförelsevis har Göteborgs stad ca 100 lokala tvisteförhandlingar per år.

Tvisteförhandlingssystemet och dess regelverk syftar till att förbereda ärenden inför en eventuell domstolsprövning. Då domstolsprocesser är både kostsamt, tidskrävande och osäkert förutsätts parterna försöka lösa arbetsrättsliga meningsskiljaktigheter så tidigt som möjligt när de uppstått. Innan den fackliga organisationen begärt en

tvisteförhandling hos PAS ägs och hanteras ärendet av den enskilda förvaltningen. Det följer av den personaladministrativa befogenhetsfördelningen (PAF). De lösningar såsom tex överenskommelse om utköp som hanteras på förvaltningen går fortare, är mindre kostsamma och kan anpassas utifrån de förvaltningslokala förutsättningarna vilket är positivt för förvaltningarna. Kostnaderna på förvaltningsnivå redovisas inte centralt och därför går det inte att ta fram uppgifter om stadsövergripande kostnader.

Stadens arbetsätt utifrån stadens delegationsordning, PAF och förhandlingsordningen är en framgångsfaktor för samtliga parter.